

protiv glavnog dužnika ostvaruju ovom tužbom protiv solidarno obvezanog jamca, po mišljenju žalitelja nema utjecaja na osnovni pravni naslov iz kojeg su tužiteljima nastale tražbine, pa je stoga i za ovaj spor odlučno što se radi o tražbinama nastalima iz odnosa na koje se primjenjuje pomorsko pravo, a za njih su stvarno nadležni privredni sudovi.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Iz tužbe se vidi da tužitelji, koji su uspjeli u parnici protiv broдача s kojim su bili u radnom odnosu, ostvaruju svoj zahtjev protiv tuženika iz osnova jamstva. Radi se o samostalnom pravnom odnosu koji je nastao između tužitelja i tuženika na osnovi jamstva što ga je tuženik preuzeo prema njima za njihova dužnika. Taj se odnos ne prosudjuje po normama pomorskog prava, već po normama građanskog prava, a kako tužitelji nisu subjekti iz čl. 455, st.1, br.1 Zpp, za takve sporove nisu nadležni privredni sudovi, nego sudovi opće nadležnosti.

Činjenica što su tužitelji na temelju tuženikova jamstva odustali od zadržavanja broда svoga glavnog dužnika na temelju privremene naredbe koju su prije ishodili, ne samo da ne može utjecati na izmjenu prednjeg stajališta, već ga naprotiv učvršćuje; tužitelji su naime pristali da jedno stvarno pravo što se raspravlja po načelima pomorskog prava, odustajanjem od privremene naredbe, zamijene pravom koje im je nastalo tuženikovom obvezom iz jamstva, što se raspravlja po načelima građanskog prava. Stoga se i ostvarivanje njihova prava u parnici pokrenutoj protiv tuženika kao dužnika iz obveze iz jamstva s obzirom na citirani propis Zakona o parničnom postupku ne može raspravljati pred privrednim sudovima.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 19.IX 1966.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Ratko Zlodre, Vilko Hartl

Prijevoz željeznicom - Oštećenje vagonkog pribora - Odgovornost imaoča prava - Željeznica je dužna dokazati da je vagonski pribor, s kojim je manipulirao pošiljalac, bio oštećen prilikom dolaska vagona u uputnu stanicu - Ako je željeznica u otpravnoj stanici primila vagon bez prigovora, pretpostavlja se da je roba bila u vagon pravilno složena - Zapisnik izvidjaja koji je sastavila že-

ljeznica bez prisutnosti imaoa prava nije dovoljan dokaz da je vagonski pribor bio oštećen, ako to u zapisniku imalac prava prigovara - Željeznica je, pod ovom pretpostavkom, dužna dokazati činjenicu oštećenja pribora drugim dokaznim sredstvima - Za oštećenje pribora odgovara pošiljalac koji je nepravilno pribor postavio na vagon - Činjenica da je pošiljalac povjerio postavljanje pribora stručnom poduzeću, ne oslobadja ga dužnosti naknade štete

Tužitelj je željezničko transportno poduzeće, a tuženik je pošiljalac. Tužitelj navodi da je pošiljaocu dao na upotrebu vagonске pokrivače s kojima je on pokrio vagone. Na uputnoj stanici ustanovljeno je da su pokrivači bili nepravilno postavljeni, i radi toga su bili oštećeni. Tužitelj tuži tuženika za naknadu štete. Tuženik se opire tužbenom zahtjevu navodom da je roba bila tovarena putem specijaliziranog poduzeća, da su vagoni bez prigovora primljeni na prijevoz, a da je zapisnik izvidjaja, koji je sastavila željeznica, sastavljen bez prisutnosti primaoca robe.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev s obrazloženjem da je pokrivanje vagona vršio stručni ambalažni servis, i da su vagoni bili primljeni na prijevoz bez primjedbe.

Povodom tužiteljeve žalbe drugostepeni sud je ukinuo prvostepenu presudu i predmet vratio na ponovno raspravljanje iz slijedećih bitnih razloga:

Prema čl.54, t.8 Zakona o prijevozu na željeznicama /Sl.1.55/65/ pošiljalac odgovara za štetu prouzrokovanu željeznici zbog toga što roba nije bila uopće pakovana ili obilježena, ili je bila nedovoljno upakovana, ili obilježena. Ako u tovarnom listu nije navedeno da roba uopće nije upakovana ili obilježena, odnosno da nije dovoljno upakovana ili obilježena, željeznica je dužna d o k a z a t i postojanje tih nedostataka.

Budući da je u ovom slučaju tužitelj na utovarnoj stanici primao predmetne vagone na prijevoz bez prigovora, to valja uzeti da teret dokaza da je roba bila nepravilno pakovana pada na tužitelja. U ovom slučaju tužitelj dokazuje osnovanost svojih navoda zapisnikom o izvidjaju - a budući da tuženik osporava njihovu dokaznu snagu - tužitelj je predložio na ovu okolnost saslušanje svjedoka.

U smislu Tarife za prijevoz robe /RT-1/ nakon istovara robe i uredjenja kola skladištar prima od primaoca kola uz obostranu potvrdu u knjizi predaje Kol.4. Tom prilikom se ustanovljuju i eventualne štete na kolima, tovarnom priboru, ili na drugim objektima. U smislu čl.10 ove Tarife željeznica je nadalje dužna sastaviti prema odredbi čl.77 ZPŽ zapisnik o

izvidjaju u kome utvrđuje prirodu oštećenja i, ukoliko je to moguće, uzrok štete i vrijeme kada je ona nastala. Prema tome propisu /tač.2, čl.77 cit. Zakona/ zapisnik o utvrđivanju gubitka ili oštećenja robe, koji se ima - prema gore navedenom - analogno primijeniti i za utvrđivanje oštećenja ili gubitka vagona, željezničkog pribora i slično, ima se sastaviti po mogućnosti u prisutnosti imaoća prava, odnosno predstavnika pošiljaoca ili primaoca robe. Ovo znači da u datim prilikama zapisnik može biti sastavljen i u odsutnosti navedenih predstavnika /čl.39 Priloga XII RT-1/.

Budući da tuženik osporava tačnost činjenica, utvrđenih u zapisnicima sastavljenim u njegovoj odsutnosti, odnosno u odsutnosti primaoca, to je prvostepeni sud bio dužan provesti od tužioca predložene dokaze i saslušati predložene svjedoke. Kako to prvostepeni sud nije učinio, to se ukazuje osnovanim žalbeni razlog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Slijedom toga valjalo je žalbu uvažiti, pobijanu presudu ukinuti, i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno sudjenje.

U ponovljenom postupku prvostepeni sud će provesti sve dokaze koje stranke budu predložile i koje bude sam našao potrebnima, pa će na osnovi ocjene ovih dokaza utvrditi da li su tačne konstatacije zapisnika, i da li je osnovan tužbeni navod da je za oštećenje pokrivača odgovoran tuženik. Pri tome će biti potrebno pored ostalog utvrditi kada su bili zapisnici sastavljeni, te zašto su bili sastavljeni u odsutnosti predstavnika tuženika, odnosno primaoca robe /iako je tužitelj prema gore cit. propisima bio u načelu dužan oštećenje pokrivača utvrditi prilikom istovarijanja robe/, te ocijeniti da li ova okolnost utječe na vjerodostojnost zapisničkih konstatacija.

L.H.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 4.XI 1966.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Tomislav Haramustek, dr Eugen Žokalj

Lučki skladištar - Tovarni pribor vagona - Lučki skladištar je dužan čuvati tovarni pribor kojim je roba u vagonu osigurana, i bez obzira na okolnost što nije od svog komitenta dobio nalog na koji način će s tim priborom postupati - Skladištar mora znati da li se radi o priboru otpacima ili o priboru koji je još upotrebljiv - Ako izgubi upotrebljiv